

KIADÓ HIVATAL:
zikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitlté*ben egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.
Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szerkesztési
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok visszak

Ki az oka?

II.

(D.) A nagyváradi sajnó események újra felszínre hozták a hírlapiródalom kérdését. A társadalom és maga a sajtó is érzi, hogy azok a tünetek, melyek a nagyváradi eseményekre vezettek, orvoslást igényelnek. Mozgalom kezd megindulni ennek az orvoslásnak a módja iránt. Helyén van tehát, ha mi is elmondunk egyetmást erre a kérdésre vonatkozólag, mit nem tekintünk házi ügynek, de ugyan is közérdekű kérdésnek.

A nagyváradi eset egyáltalán nem alkalmas arra, hogy valami nagy lelkesedést gyújtson bennünk a vidéki sajtó állapota iránt.

De másrészt, az a körülmény, hogy a személyes sértegetésekre, szenvedélyes, durva egyéni kitérőkre annyiszor felhasznált sajtó szabadságával ezuttal maguk a sajtó képviselői, újságírók stb. éltek vissza, — kötelességünk teszi az ügy megbeszélését.

A mi magát az ügy geneziséjét illeti, arra mi nem vagyunk kíváncsiak. Két (?) uri ember áll egymással szemben, kiket állítólag nem politikai hanem társadalmi és nemzetiségi ellentét, valamint személyes indulat vezetett a sorompóba. Lehet, hogy így van. Szomorú tény azonban, hogy ezen uri emberek, kik egyszerűen hírlapírók voltak, a sajtót személyeskedésre, irodalmiasnak egyáltalán nem nevezhető szenvedélyes kifakadásokra használták föl.

És ez az, a mi a dolgokat közérdekűvé

teszi. Mert a vidéki sajtóban, fájdalom nem szorványos jelenség, hanem csaknem rendszerre vált rossz szokás minden izgága, eladósodott nyomorult ripók ügyét átsodorni a személyeskedés terére. Ahol két újság van egy városban, ott nem lehet békesség, ott az a két újság gyilkos tekintettel néz farkas szemet és biztosra vehető, hogy mihelyt szerét ejtheti *egy üres fejű henczegő* „nyilatkozhatnásága” miatt is hajba kap.

Figyelemmel kísérjük a vidéki sajtónak ezt a szerencsétlen kinövését és azt tapasztaljuk, hogy e baj városunkban szünőfélben van.

Ime a jó nagyváradiak is beleestek a közös betegségbe s nem tudták kikerülni azokat a veszedelmes szirteket, melyek a sajtó tekintélyének hajóján rendesen halálos sebet ütnek.

Mi a magunk részéről ezt a gyöngeséget a leghatározottabban elítéljük és a sajtó rendeltetésével, hivatásával, kötelességeivel össze nem férőnek tartjuk a személyeskedést és különösen ennek azt a formáját, melyet mi még a megfizethető nyitltérbe sem engedünk soha befurakodni.

A vidéki sajtó egyáltalán nem jól cselekszik, ha a testületi szellemet, a társadalmi viszonyt nem igyekszik ápolni, akkor meg igazán bűnös, ha táplálni engedi, sőt még maga is táplálja a személyes herce-hurczát, hogy nyilvánosság elé kerülhessenek a legsajátabb magán ügyek. Ez már határozott visszaélés a sajtó hatalmával és a szabadszólás eszközeivel, melyek az újságíró kezében vannak.

Épp ezért mi a legszigorúbban büntet-

nénk és erkölcsileg büntetni is fogunk mindenkit, a ki a sajtó útján követ el személyes támadó sértést és soha se mentenénk fel oly egyént, a ki ha mindjárt hirtelen fellobbanásában is — a sajtót arra használja fel, hogy ellenfelét becsületében megtámadja. Az újságok hasábjai nem arra valók, hogy izgága egyének odahurczolhassák személyes ügyeiket. És ha ez áll a laikusra nézve, százszor inkább áll az újságíróra nézve, a kinek soha, semmi szín alatt sem szabad lapját a czivodások, polemikák, személyeskedés lerakó helyévé sülyeszteni.

A sajtó teljesítse kötelességét tárgyilagos nyugalommal, bátor ítélő képességgel és az igazság hajthallan szeretetével.

Szép és magasztos hivatás ez, melyért érdemes élni. De a közönség bizalmát és becsülését vetjük kockára, ha nem tudjuk meg őrizni objektív nyugalmunkat, hanem leszállunk a hétköznapi pörpatvarok piaczára s ott kézzel-lábbal, nyelvvel, ököllel igyekszünk argumentálni.

Ha azonban a sajtó kényszerítve lenne, valamely izgága egyénnel leszámolni, megteheti ezt pörpatvar nélkül is, mondja ki nyíltan adatokon alapuló ítéletét és legyen meggyőződve, hogy a felsőbb hatóságok ismerni fogják kötelességüket. A vidéki sajtó tekintélyesebb, komoly organumai e tekintetben kifogástalanok és mi a mai alkalmat arra használjuk fel, hogy kifejezzük óhajtásunkat: bár állana a vidéki sajtó minden körülmények közt a személyes torzalkodásoktól ment magaslátán!

TÁRCSA.

A próba-menet.

— A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája. —

(Folyt. és vége.)

Sebestyén alig figyel ezekre a szavakra. A talaj megrongálása, a hid alámosása, nála az egyre megy. Akár így, akár úgy történt a dolog, az ő útja el van zárva otthonától s ha mindnyájan el is hagyják majd a mozdonyt, ő az egyedüli, kinek hűtlenné lenni nem szabad. A súlyedő hajót kapitánya hagyja el utoljára, a veszélyben forgó mozdonyt annak vezetője őrzi utolsó pillanatig. A csak lépésben haladó mozdony szokatlan lassúsága mintegy fél álomba ringatta és ő, ki máskor az őrült sebességgel vágató mozdonyon egyetlen pillanatig sem kalandozott másfelé eszméivel, most ki tudja mire gondol . . . A beteg feleség odahaza; a gyermek, ki eddig már bizonyosan a világra jött . . . és ő itt távol tőle és még csak reménye sincs, hogy a legközelebbi órákban lássa őket. Mindenki el fog menni és ő itt marad egyedül a tulsó oldalon, mert kötelessége erősebben tartja fogva mint a gályarobot nehéz csörgő lánczai. De hát nem kötelessége-e neki ott lenni most, a veszély pillanatában? Nem előbbre való e amaz? Mit törődik ő ezekkel, mit neki mindez, mikor odá át felesége és kis gyermeke várják . . . vagy talán . . . talán nem is várják már többé . . .

Kezei lassan, önkéntelenül reá nehezdednek a szabályozóra. A felszabadult gőz egyetlen másodperc alatt hatalmas lökést ad a mozdonynak. A rajta állók kézzel-lábbal hadonázva igyekeztek visszanyerni az elvesztett egyensúlyt s minden oldalról egyszerre hangzott a kiáltás.

— Lassabban! Mit csinál!?

Sebestyén magához tért. Egy másodperc alatt meg fékezte a rohanó gépet, mely ismét lassu lépésben haladt tova. A távolból már látszott a 72 számú őrház. A gyakorlott szem néhány lépéssel tovább észrevehette a fenyegetett hidat, melynél már több munkás foglalkozott.

A gép megállt. Az urak leszálltak és fogadták az elcsúszó pálya felvigyázó jelentését ki eladta, hogy a tegnapi esőzések által megáradt víz megrongálta a hidat, helyreállítása végett a legközelebbi állomásra harang jelzés által már munkásokat kért és hogy az akadály helyreállítása reggelnel előbb nem remélhető.

A bizottság tagjai megnézték a munkálatokat. Rendelkezéseket adtak a továbbiak felett és minthogy időközben a kért segélygép, a munkásokkal együtt is megérkezett, szétosztották a különböző erőket és még egyszer utasításokat adva a pálya felvigyázónak, felültek a tulsó oldalon várakozó mozdonyra és haza utaztak.

Sebestyén a fűtővel együtt ott maradt a mozdonyon a másik oldalon.

E közben leszállt az est. A meggyújtott szurkos fáklyák fénye bevilágította a hid környékét. A munkások lassan kimérten dolgoztak. A pályafelvigyázó, majd a munkálatokat intéző mérnök sürgető parancsava hallatszott, míg Sebestyén a mozdonyon állva, álmadozva tekintett ki az oda erősített ablaküvegen. Nézte az egyes mozgó alakokat. Láta a lobogó szóvőtnéket, az egymásba verődött hangok zürzavarosan jutottak füleibe és a mint az a kemény munkához szokott, edzett férfi mogorva arcczal, összefont karokkal nézett át az ablakon, az üveg mindinkább nehezebben bocsátotta át az emberek és a tárgyak körvonalait, a fáklyák világa homályosabban-homályosabban lobogott . . . talán a felszálló füst, vagy a vaskalapások

lehulló ütéseinek nyomán támadó por volt-e ennek az oka . . .

Végre megvirradt.

Sebestyén nem hunyta le szemét. Ott töltötte az éjszakát a mozdonyon. A hid elkészült és mozdony a lassan, vigyázva ment keresztül rajta. A legközelebbi állomásra érve, még várakoznia kellett a megzavart forgalom helyreállítására és dél volt, mire utnak indulhatott haza felé.

A megengedett legrövidebb menetidő alatt tette meg az utat.

A távolból már látszott a kálvinista templom tornya. A nagy hatalmas rézkakas büszkén tekintett le az alatta elterülő városra. A délutáni nap reá tüzött az egyszerű házak cserépfedélére, — Sebestyén szeméi pedig keresték a messze távolból azt a kis csendes otthon, melytől most már csak rövid idő választja el.

A mozdony egyenesen a fűtőházba robogott. Sebestyén leugrott. Mozdony könyv, menetlevél aláírását, tisztítás mind mellékes dolog volt most. Reá bízta az összes teendőket elvégzését a fűtőre és torony irányában tartott haza felé. Valami megmagyarázhatatlan, ismeretlen félelem siettette lépteit. Mind gyorsabban haladt, utoljára már nem bírt kinzó nyugtalanságával és futva tette meg az út hátralévő részét. Nem akart az első kapuhoz kerülni, hanem, hogy még azzal is időt és tét nyerjen, egyenesen a hátulsó kert felé tartott s keresztül vetette magát az alacsony palánkon.

A cseléd ép egy bögre vizet merített a patakából. A mint gazdáját e szokatlan uton a szaladástól és izgalomtól lihegve meglátta, kiejtette kezéből az edényt, mely darabokra zuzódott a földön. Sebestyén is észrevette a leányt. Ijedtségét rosszra magyarázta. Odarohant hozzá és hörgő hangon kérdezi:

— Te—te . . . hól az asszony . . . ?

A cseléd rémületében szólni sem bír. Sebestyén

A hirlapirodalomra nézve pedig legközelebb visszatérünk.

Misszapillantás a színházi idényre.

Pesti I h á s z L a j o s szintársulatának 36 előadását néztük végig, tartunk egy kis szemlét az egész felett.

Pesti társulata egészben véve jó közepes társulat volt, jó össze tanultsággal kitűnően fegyelve, fogyatékoságokban azonban itt is mint minden még nagyobb társulatnál, nem volt hiány. Egy nagy hiány volt mindjárt az, hogy sem baritonistája, sem tenoristája nem volt, mert H a l a s s y bár sok oldalú színész, de nem énekes; elég nagy terjedelmű és erős baritonja oly merev, hogy azzal énekelni jól és szépen nem lehet. N é m e t tenorista pedig nem tenorista, hanem Isten tudja micsoda volt, N ó g r á d i jó tenorista, de csak a saison végére érkezett.

Hiánya volt a társulatnak az is, hogy sem hős-e sem hősnője nem volt. O. K i s Julia bár igyekvő színésznő, szép színpadi alak, de nem hősnő, egyénisége, organuma nem képesíti őt arra.

A fogyatékoságokat most már elmondtuk, hanem tartozunk annak a kijelentésével is, hogy Szarvas város közönsége azért a szintársulattal mint egészszel méltán meglehetett és meg is van elégedve, mert ha igazságosak akarunk lenni el kell mondanunk, hogy K r e c s á n y i társulata óta — annak pedig már tíz éve mult — nem volt Szarvason ilyen; sőt ehhez csak hasonlítható társulat, miért is P e s t i I h á s z L a j o s t szívesen látjuk jövőre is városunkban.

Most pedig nézzük a direktori cassát is. Igaz ugyan, hogy a szarvasi közönség elég szépen és töle lehetőleg látogatta a színházat, sőt négy ízben teljesen zsúfolt ház volt, de azért ha Pesti könyveit megsemmeljük látjuk, hogy a zárszámadás deficitet mutat. Pesti azonban ezért nem zúgodott és nem panaszkodott, sőt meglegedését fejezte ki a közönséggel szemben, mert a dolog hübnere nem a közönségben rejlett, hanem egyrészt abban, hogy Pestinek zenekart kellett szervezni, már pedig azt tudhatjuk, hogy augusztus hónapban zenekart összeállítani majdnem lehetetlen, de

be sem várja feleletét. Félre löki utjából és rohan egyenesen a ház felé. A lakás ajtaja nyitva. A máskor rendez, tiszta kis konyha fenekestől fel van fordulva. Megáll egy pillanatra. Érti hogy a verejték mint ver ki homlokán. Szíve meg akar szakadni és valami szibbadt, fásasztó érzés vesz rajta erőt. Kezét szívére nyomja, mintha elfojtani vagy szabályozni akarná verését. Egy hosszú mély lélekzetet vesz, erőt akarva gyűjteni a következő pillanatra, majd egy elszánt lépést tesz előre és benyitja a belső szoba ajtaját.

Ott bent az ágyon sápadtan, tiszta hófehér párnán pihen a szelíd kis szőke asszony. Ajkai körül bágyadt, fáradt mosoly. Szemei boldogan tekintenek arra a parányi létre, kit egy kerek arcu kővér asszonyság egy kis kádban langyos meleg vízben füröszt. Az a pufók arcu kis jószág pedig nagyra nyitott szemekkel tátott szájjal bámul bele a nagy világba és vékony, sikongó hangon ad kifejezést örömeinek e szokatlan fürdő miatt.

Sebestyén megállt az ajtóban. A gyermek ajkairól hallott ez első hangok elvették még azt a kis esztét is, mi megmaradt. A következő pillanatban oda rohant gyermekéhez, kivette azt a halálra rémült baba kezét közül, hangos vidám kacajjal ugrálta körül a szobát, majd vigyázva vissza adta a kétségbeesetten könyörgő asszonynak, aztán odaszaladt az ágyhoz, letérdelt a földre és csókokkal halmozta el a beteg feleség; az anya mosolygó ajkait.

TUTSEK JÓZSEF.

Pesti nem kimélve áldozatot, mégis megszerezte, igaz hogy éppen kétszeres áron. Tehát ez az egyik ok. A másik egyszerűen az, hogy a színház bére naponként 8 frt, s ez sok. Igaz ugyan hogy a szinkör még így sem hoz a részvényeseknek semmi jövedelmet, de hiába a direktor erről nem tehet, neki ez még is sok.

Alkalom szerűnek tartjuk éppen most, midőn a szinkörrel van szó, figyelmébe ajánlani a városi tanácsnak a következő tervünket.

Most hogy a regale közbirtokosság és a város között a rég óhajtott egység létre jött, s így annak ingatlanai köztük a Bárány vendéglő is annak tulajdonába fognak át menni, a város vegye át a részvényesektől a szinkört, s adjon azután ingyen színházat, mintegy subventióként a színigazgatónak, s ekkor a részvényeseken, de a direktoron is segítve lesz.

G.

Felhívás előfizetésre.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve

Egész évre 5 frt — kr

Félévre 2 frt 50 kr.

Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szarvas, 1893. okt. 8.

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— Gróf Bolza Géza — a budapesti tűzoltó. A mult hét szombatján nagy tűz pusztított a fővárosban, leégett a Tattersal egy része. Tűzoltó főparancsnokunk — mint fővárosi tudósítónk írja — ez időben Budapesten tartzkodott s maga is a tűzvész helyére sietett, hol az oltási munkálatokban tevékeny részt vett. Örömmel regisztráljuk ezt a hirt, mely szintén élénk tanú bizonyossága annak, hogy Gróf Bolza Géza igaz és nemes érdeklődéssel viseltetik a tűzoltás ügye iránt s hogy személyében a szarvasi önkéntes tűzoltó egyesület nemcsak lelkes főparancsnokát tisztelheti, de benne a legtevékenyebb a legbuzgóbb tűzoltóját bírja.

— Az önk. tűzoltó egyesület parancsnoksága ez uton kéri fel az egyesület tagjait, hogy ma délután 4. órakor az egyesületet érdeklő megbeszélés céljából a városháza udvarán megjelenni sziveskedjenek.

— A kuruzsolás áldozata. Z a j o c z Mihály szarvasi lakos nagy beteg volt s orvosi segélyt nem vett igénybe, mert nem hitte, hogy azok a baján segíteni tudnának, hanem csak holmi — csodaasszony. S meghallotta, hogy ilyen van Csabán s Maján Györgyénének, hívják, az ad olyan szert, amitől azonnal meggyógyul. Kocsin el is vitette mult hétfőn magát Csabára a nevezett javasasszonyhoz s ez 5 frtért gyógykezelés alá vette. Zajec z örömet vette be az orvosságot, de attól nem hogy jobban érezte volna magát, hanem kedden reggelre megőrült s folytatni kezdte a javasasszonyt. A rendőrség a szerencsétlen embert beszállította a kórházba, a javasasszony ellen pedig a hatóság megindította a vizsgálatot.

— Szélhámoság. Vizner Sámuel Bügysz. mihályi lakos legutóbb Szarvason Zemlén megye alispáni hivatala pecsétjével ellátott engedély okmány alapján könyör adományokat gyűjtött. A szarvasi főszolgabíró gyanusnak találta az engedélyt, s távirati uton kérdést intézett Zemlénmegye alispáni hivatalához, s így kint, hogy az engedély hamisítvány. Vizner az okmány készitést tagadja s azzal védekezik, hogy ő azt egy előtte ismeretlen embertől vette 5 frtért. A kir. járásbíró Viznert hatóság és közbiztonság elleni kihágás miatt egy heti fogházra és 10 frt pénz büntetésre ítélte.

— Belvíz levezetés. Az előjáróság tudunkkal betek előtt kérelmezte, miszerint a betlehemi városrészt övező körgát átvágassék és az átvágáshelyén betoncső

átteresz létesítessék. Mindaddig míg ezen műtárgy elhelyezve nincsen, a belvízlevezetésre vonatkozó műveletek végrehajtást nem nyerhetnek, ha csak a betlehemi városrészt vízmedenczévé tenni nem akarjuk. Miatán október hóban vagyunk és kilátásunk van nagyobb esélyekre, kívánatos volna, hogy az illetékes forum mielőbb döntse a város által beadott kérvény felett.

— Jegyzői helyettesítés. Mint értesülünk a főszolgabíró K o r e s o k János vizsgázott jegyzőt, szent-Andrára helyettes jegyzőnek nevezte ki. A helyettes jegyző ezen állást e hó 15-én fogja elfoglalni.

— Tilos a halászat. A holt Körös medrében a halászat büntetés terhe mellett el tiltatott.

— Pályázat ovónői állásra. A szarvasi ovodai felügyelő-bizottság pályázatot hirdet két ovónői állásra. Fizetésük: 300 forint készpénz havi részletekben fizetve és az ovoda helyiségében szabad lakás fűtéssel. A pályázni kívánók kellő okmányokkal felszerelt folyamodványukat október 15-ig a felügyelő-bizottság elnökéhez, Dr. Fuksz Ede úrhoz küldjék be.

— A szarvas-mezőhegyesi vasut vonal, mint értesülünk november 1-én fog megnyitni.

— Egyezség megerősítés. A vármegye a város és a regale közbirtokosság között létrejött egyezsége jóvá hagyta.

— Október 6. A nemzet kegyelet ünnepét okt. 6-át a függetlenségi körben pártszínezet nélkül ünnepelték meg. Az ünnepélyen több szónok emlékezett meg az október 6-ához fűzőt szomorú eseményekről.

Jutalomjáték. Mult pénteken szeptember hó 29-én V i d o r Pál népszínműje adatot elő, és pedig a drámai szende M á r k u s I l o n a j a v á r a. Márkus Ilona bár a társulatnak Szarvason való léte alatt keveset játszott, sőt különösen szerepkörében játszott keveset, de ez a pár fellépése is már határozottan igazolta azt, hogy benne egy ügyes, értelmes színésznőt birtunk, s eltekintve attól, hogy organuma némi kívánni valót hagy hátra, ő minden tekintetben megállotta a helyét, de különösen magas intelligenciája plastikai mozdulatai és szép elbeszélő képessége képesítik őt bármely nagy színpadra. Az I n g y e n é l ő k ben G a n g o s E s z t e r varró leány szerepét játszotta, s abból igyekezett és csinált is jó alakot. A jutalmazandó iránti szíveségből F e l e k i Adolf játszotta B o r o s H a n z i szerepét; Felekit volt már alkalmunk többször látni, őt már nem tartjuk műkedvelőnek, ő kész színész mit legjobban bizonyít az hogy ő egy ily nagy szerepet egy nap előtt vesz át, és egy próbára kiténően megjátssza. R é t i L i n a, K i s S á r i szerepében elég kicsi és elég csinos is volt, de egyéb semmi, mert sem játéka sem éneke nem volt kielégítő. A többi szereplők megállották helyüket. A közönség a bérletszűnet, rossz idő, és a lankadó szín házba járási kedv daczára, igen szép számmal volt M á r k u s t kilépésekor zajos tapsokkal fogadta és a zenekarból egy igen szép élővirág csokorral kedveskedett neki.

— Jegyzői vizsga. K o r e s o k János községi irnok a uapokban a jegyzői vizsgát kitűnő sikerrel letette.

— Kovács J. fogorvos Budapestről. A nálunk előnyösen ismert fogorvos tudatja a közönséggel, hogy pár nap mulva városunkba érkezik.

— Hetipiac. Endrőd község azon kérelmét, hogy hetenként csütörtökön állat felhajtás és helypénzszedéssel egybekötött hetivásár tartassék, a kereskedelmi miniszter engedélyezte.

— Miért nem magyarosodik T. Komlós? Egyik megyebeli lap írja a következő panaszos sorokat: A t. komlóiak azon panaszkodnak, hogy a magyarosodást nagyban gátolja az, hogy az evang. egyház nem tesz úgyszólván semmit a magyarosodás ügye előbbrevittele érdekében s így bármennyire szeretnének a komlóiak magyarosodni, nem magyarosodhatnak. — Egy befolyásos komlói egyén azon kérelemmel fordult illetékes helyre, hogy a „közművelődési alap”-ból adományozzanak az olvasó köröknek jó irányú könyveket. — Sajnos, hogy a kérelemre még csak választ sem kaptak a komlóiak.

— Nagy műút az Alföldön. A magyar Alföldre nézve nagyfontosságú közlekedési vonal létesítését vette célba a kereskedelmi miniszter. Ugyanis legközelebb már gondoskodni szándékozik arról, hogy az Alföld végre-valahára minden időben járható közutakkal is ellátassék. E végből elhatározta a Duna-Tisza-Körös közt az Alföld alsó részét átszelő, mint egy kétszázhatvan kilométer hosszúságú műutnak a létesítését, a mely közuti hálózat a vasutakat keresztezve, azokat és a nagy alföldi városokat és községeket egymással összekötné, s az államkincstárnak aránylag nagyobb megterhelése nélkül rövid idő alatt az érdekelt törvényhatóságok és községek nagy közgazdasági előnyére létesíthető lesz.

— Az új egészségügyi felügyelők. A belügy-miniszter arra a sajnos tapasztalásra jutott, hogy a járványok terjedésének megakadályozását, a ragályos betegségek kiirtását s általában a közegészségügyi viszonyok javítását a végrehajtásnak miniszteri közegek által a helyszínen való ellenőrzése nélkül elérni nem lehet. E feladatoknak pedig a most rendelkezésre álló ellenőrző közegekkel nem képes megfelelni a miniszter s ennél fogva elhatározta az egészségügyi felügyelők számának négygyel való szaporítását. Szolgálatuk szervezését úgy kontemplálja, hogy a nyolc felügyelő közül hat, az ország földrajzi s népesedési viszonyaira való tekintettel alakítandó egy-egy kerület közegészségügyi viszonyainak állandó megfigyelésével és ellenőrzésével bíznak meg és mindenik felügyelő kerületét évenként legalább kétszer beutazván, annak viszonyaival alaposan megismerkedhetnek. A közegészségügyi felügyelők feladata leendő rendkívüli esetekben, járványok idején az ellenőrzést a helyszínen gyakorolni s a rendes és rendkívüli viszonyok közt szerzett tapasztalatok alapján a kerület egészségügyi viszonyairól a miniszternek s általa a törvényhozásnak hű képet nyújtani. A nyolczadik felügyelőt, ki eddig is majdnem kizárólag a trachoma ügyével volt elfoglalva, továbbra is ez ügynek óhajta megtartani a miniszter. A rendszerezendő négy új felügyelői állás közül kettőt az év közepe táján szándékozik a miniszter betölteni.

— A községi képviselőt tegnap közgyűlést tartott, melyről jövő számunk fog tudósítást hozni.

— Uj utnyítás. A városi szénáskertet átszelő vasut mellett egy közlekedési ut nyitattott meg, mely közvetlen az orosházi utba ágazik be.

— Utbizottsági ülés. Múthó 30-án az utbizottság közgyűlést tartott, mely alkalommal a jövő évi költségvetés lön tárgyalva. A jövő évben a szarvasmezőúti, szent-andrás-szentesi, kondoros-endrődi, öcsöd-szentesi utszakasok kísérletként homokozást nyernek. Járési utbizottsági mérnöknek 2 évi idő tartomra Deutsch Arthur városi mérnök lett egyhangulag megválasztva.

— Nem kell bevonulni. A honvéd póttartalékok az ideai fegyver gyakorlattól fel lettek mentve.

— Hymen hír. Dr. Murányi Ernő a fő és székváros egyik legkeresettebb s előzőeken modora által egyik legkedveltebb fiatal ügyvédje, íróársunk, a ki a „Képes Családi Lapokban“ ugy saját neve mint névtelenül is gyakran szórakoztatja a lapolvasóit eleven tollal, élénk fantáziával irt cikkeit által. Dr. Murányi Ármia ügyvéd s a „Képes Családi Lapok“ szerkesztője és neje Sorer Szidónia urnó fia, e hó 3-án jegyezte el özv. Rosenthál Zsigmond né, kedves s a fővárosi körökben magas műveltségénél fogva általánosan tisztelt szép leányát Gizella kisasszonyt. A szerelem geniusa lebegjen a jegyesek felett s mi a legőszintebben óhajtuk, hogy a kedves jegyesek, élete rózsás legyen örökre, mint a mily rózsás ma életük.

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 10. füzet az előbbiekhöz hasonló díszes kiállításban. E füzetben Felméry Lajos folytatja a Régi magyar iskolázásról irt cikkét; ezúttal a gyulafehérvári és sárospataki főiskolákat irtmertetési s a XVII. századi főiskolák közművelődési jelentőségét fejtegette. A következő cikkekben: A XVII. század vallásos irodalma cím alatt Négyesy László Szenci Molnár Albert, Geleji Katona István és Káldi György irod. működését ismerteti életrajzi vázlatok keretében, több új adattal járulván jellemzésükhöz Bánóczy József Apácai Cseri Jánosról értekezik, részletesen ismertvén különösen e lelkes író főművét, az encyclopaediát, melyben a tudomány minden ágát nemzeti nyelven szólaltatja meg, oly időben, mikor hasonló vállalkozásra még a németek sem merészkedtek. A füzet utolsó cikkében Angyal Dávid A XVII. század történetirodalmáról kezd írni, itt még csak Bethlen Farkas munkájáról szólván. A szövegben 10 kisebb-nagyobb kép van: czimlapok (Keresztúri Pál, Szenci Institut. Apácai Encycl.), szöveglapok (Szenci Zsoltárai és Postilláiból), arcképek (Comenius, Lvránti Zs., Káldi) stb. külön mellékletül: Balassi Bálint egy levelének hasonmása és Tinódi Cronicájának címképe van a füzethez adva. Az Irodalomtörténet füzetenkint 40 krajcérért kapható minden könyvkereskedésben és kiadóhivatalban (Athenaeum könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferenciek-tere 3. sz.)

Jókai Mór Regényeinek képes k. a d a s á b ó l a 14. füzet jelent meg, mely a Magyar Nábob folytatását tartalmazza egy művészileg

szép aquarell képpel és több gyönyörű, finom kivitelű szöveggel. A füzet ára 40 kr, kapható minden könyvkereskedésben.

S z i n h á z .

Csütörtökön szept. 28-án adatott Csiky Gergely négy felvonású színműve a „Czifra nyomoruság.“ E színművet Gyözö Lajos a társulat tehetséges tagja jutalom játékul választotta, csak hogy ő is, mint az előtte lévő jutalomjátékosok, fiaskót fogott, a mennyiben jóformán üres ház előtt játszottak. Az őszjáték élénk képét nyújtotta a szegény diurnisták keserves állapotának. Gyözö Lajos elég helyesen adta Csoma Bálint rapidíjas írónk szerepét. Demény A. Bálnay Gusztáv számtanácsos vizontagságait érzéssel tolmácsolta. O. Kis Julia, Borbély és Nagy Gyula beváltak S. Molnár-Vilma esinos menyecske volt Mézesné személyesítésében, játéka pletszében részesült. Ezt mondhatjuk N. Bodroghy Lináról és Nógrádiról is.

Pénteken, szept. 29-én Márkus Ilona jutalomjátékául Vidor Pál három felvonású énekes színművét az „Ingenyelők“-et láttuk bemutatva, mely alkalommal Feleki Adolf műkedvelő is a színész klubba sorakozott Boros János nyugalomba vonult koresmáros személyesítésére. Feleki kétség kívül jó színész lehetett valaha, mert minden mozdulata és komikuma arra enged következtetni, hogy mikor a szerepét jól betanulta, mindig tapsot arathatott a közönségtől, azonban jelenlegi fellépése sem maradt elismerés nélkül, dacára annak, hogy a sugó lyukba gyakran beakadik; no de a kollegái sem voltak különbek, kik közül halkan kiemelhetjük Gyözöt, R. Nagy Gyulát és szóbeli előadásban Németh Jánost. Ami pedig a duett énekeket illeti, azt Németh és a fátyolozott hangú Rétly Lina művésziessen tönkretették. Feleki coupletjei beváltak. Márkus Ilona, S. Molnár Vilma, O. Kis Julia játéka némely részben elégtű volt. A „csengőérez“ dalkör tagjai annyira jól adták macska zenéjüket, hogy az egerek az arénából biztosan menekültek a merre út találtak, s mi hiszszük is, hogy a páholyok felé vették az irányt, mivel ott legtöbb üres tér maradt, e jutalom játék alkalmával is. Egyébként vig estélye volt a jelenlévőknek.

Szombaton szept. 30-án Jókai Mór jeles vig színműve „Gazdag szegények“ kerültek színpadra. Igazán az életből merítette koszorú írónk e szép művét s Rétly Lina is jól választotta e darabot jutalomjátékául, a mennyiben az előforduló népdalok gyönyörű melódiái végtelenül sok tapsot és „hogy volt“-ot szereznek neki. Külömben is ugy látszott, hogy jutalomjátékára kireperálta hangját és kitűnően énekelte Káldy Gyula jeles szerzeményeit. Játéka szintén jó volt, csak azt csudáljuk, hogy pénteken és vasárnap, miért volt oly kedvetlen a beszédben, és tompa hangú az éneklésben? Gyözö ez alkalommal brillirozott ügyes játékaival, Szüköl Márton diurnista hűséges ábrázolóra talált benne. Beekóy is rutinnal adta az öreg Kapor Ádám szerepét. O. Kis Julia valamivel jobban alkalmazkodhatott volna a szegény Kömény Zsuzsa 60 éves korához, a maszkirozást illetőleg. N. Bodroghy Lina, Borbély, Németh és R. Nagy Gyula eléggé megfeleltek szerepeiknek.

Vasárnap okt. 1-én utolsó előadásképp „Sanyaró Vendel“ megjelent szinkörünkben ez évben másodsor. Ha visszagondolunk Zoltán társulatára, a mely e darabot szintén bemutatta, gratulálnunk kell Pesti Ihász Lajos rovására Zoltán direktornak. Csudálatos, hogy egy közelismerésben álló igazgató, mikép zárhatta be a színi saiont egy üres darabbal, melyben semmi mű érték nem található plane még a szereplők közül egyik beteg volt, a többi a szerepből egy árva kukkot sem tudott; aztán Sanyaró Vendel alakja és Zizi bambasága absolute nem ért semmit. Az egy Beekóy és Németh mutattak valamit, a többi kritikára sem érdemes. Márkus J. egész este oly merev magatartást tanusított, mint egy élet nélküli szobor. Bizony kár volt a szép számmal jelenlévő közönséget utójára ennyire felületni egy Pestinek, a ki eddig a közönség igényeit szem előtt tartva, elég szépen megfelelt direktori kötelességeinek.

Hétfőn Thalia papnői és papjai eltávoztak körünkől, befejezve az ideai színi saiont. Ha visszatekintünk a társulat ez ideai működésére, constatálhatjuk, hogy általában középszerű eredménnyel játszották le ama harminczhat darabot, melynek nagy részét a színiügyi bizottság jelölte ki bérlet előadásokra. E darabok többnyire a színmű irodalom legujabb termékei valának s bizvást állíthatjuk, hogy nagy része elég volt egy-szeri megnézésre miért is előre figyelmessé tesszük színiügyi bizottságunkat, miszerint jövőben ne traktáljon

csupa ujdonságokkal, mert a színház látogatási undor újból beleüthet a közönségbe.

A mit pedig az ideai társulatról feljegyeztünk az csak előnyére válik ugy a bizottságnak, mint a társulat pedans direktorának. A társulat tagjai közt volt egy pár jeles tehetség, de akadt bizott sallang is, minélfogva hasson oda a színiügyi bizottság, hogy jövőben lehetőleg több jó taggal köszöntsen be Pesti Ihász Lajos városunk Arénájába. Egyet azonban ki kell emelnünk az igazgató nem kevés dicséretére és ez azon jól eső tapasztalat, hogy régóta nem volt ilyen józan, tisztességtudó és erkölcsös társulat, mint a minőnek Pesti társulata bizonyult. Egyébként Pesti Ihász Lajos ezután is a bizottság figyelmébe ajánljuk.

Felelős szerkesztő: Laptulajdonos és főszerkesztő: DEUTSCH ARTHUR. SZIKES ANTAL.

Hirdetések.

Hirdetés.

A „BUDAPEST“

képes politikai napilap, Kossuth nyilatkozata szerint, az egyetlen függetlenségi napilap.

Megjelenik naponta 40.000 példányban

Előfizetési árak:

Egy évre	12 frt.
fél évre	6 „
negyed évre	3 „
egy óra	1 „

Mutatvány számot bárkinek ingyen küld a

„Budapest“ kiadóhivatala: Budapest, Sarkan-tyús utca 3. sz.

Eszenciákat

rum, cognac, mindenemű szeszes italok asztali likőrök és különlegesességek azonnali elhibázhatatlan elkészítésére a legkitűnőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú vegyileg tisztaszeszenciát kellemes ízű boreczet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp.

Eszenciák-különlegességek gyára.

Prága.

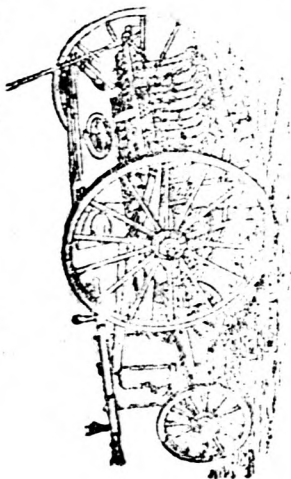
Megbízható ügynökök kerestetnek.

SCHLICK-féle
vaöntőde gégyár
résvenytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák IV. kerület külső váci-út.
Városi iroda és raktár Podmanicky-utca 14. Fiók raktár Kerepesi-út 77

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjjal kitüntetett szab. Schlick-féle
2 és 3 vasu ekék, mályó és egyetemes acél-
ekék, eredeti SCHLICK és VIDALS-féle egyvasu
ekék, talajmvelő eszközök valamint.

Schlick féle szab. „Hatalmas” sorbavetőgépek
Takarmány készítő gépek, darálók őrlőmalmok
és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti ame-
rikai kévekelő és marokrakó farató- és fűka-

száló gépek szállítható mezei vasutak sítb. Leg
utányosabb árak. Árj ingyen és bérmentve.

A ki sokat akar fevés pénzért,
az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

- A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Hevesi József, és mely minden nap
reggeli színi pompás képet közöl több százba a czimben.
- A „Szabad Szó” előfizetői és verőli ifjermán nagyserű és kiváló értékű színes képnyitje-
manya lesznek szer. a melyet semmi féle más lap nem nyújtat.
- A „Szabad Szó” napilap, mely szökmenő bátorággal száll síkra a nép paratit.
- A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népért!” a földműves, iparos és
munkásosztály lelkes szószólója.
- A „Szabad Szó” a minden két értékesítő regényben levél még egy harmadik résznyt
ad közvalakban színes képekkel meg díszítve a színes képnyitje.
- A „Szabad Szó” ingyen adja bejelent a „Koszorú” színes képek
színesítési lapot rendeltél gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a „Szabad Szó” 1891-iki öt
színes nagy kénes napilapit.
- A „Szabad Szó” ingyen küldi egy héty mindenekinek mutatvány-
számokat.
- A „Szabad Szó” a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain szí-
monkiet 5 krért kaphat.
- A „Szabad Szó” egyes példányai minden hírlapfeliratónál kaphatók.
- A „Szabad Szó”-ban közlaltott hírlapnyomó hirdetésnek bizto és nagy az eredménye,
az egyedüli napilap, mely színes hirdetések közöl naponta.
- A „Szabad Szó” hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágo-
sítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” **ELŐFIZETÉSI ÁRA:** 1 héra ... 6 frt | félére ... 3 frt
hogydélre 3 frt | egészére 12 frt
- A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útjan
a „SZABAD SZÓ” kiadóhivatal: Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT
DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,
ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK IZLÉSES MEGHIVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL
ÉTLAPOK, VÁROSI ÉSKÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,
JEGYZÉKEK CZIM-, ASZTALI- és NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb.

Egy jó házból való fiú tanonczúl felvétetik Szikes Antal könyvnyomdájába.

Minden hazai hírlapra és regényre előfizetés elfogadtatik.